

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Markéta Bednarzová. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

Pracovní list: Na západní frontě klid

Palba ustala. Obracím se k trychtýři a kývám na ty ostatní. Vylézají a strhávají si masky. Zvedáme raněného, jeden z nás nese jeho paži. A tak klopýtavě pospícháme odtud.

Ze hřbitova zbylo rumišť. Rakve a mrtvoly leží roztroušené, kam se podíváš. Byli ještě jednou zabiti; ale každý z těch rozsápaných mrtvých zachránil jednoho z nás.

Plot je zničený, kolejnice polní dráhy tam naproti jsou roztrhané, zohýbané kusy trčí do vzduchu. Před námi někdo leží. Zastavujeme se, jen Kropp jde s raněným dál.

Ten na zemi je rekrut. Bok má samou krev; je tak vyčerpaný, že sahám po polní láhvi, ve které mám rum s čajem. Katcza mi zadržuje ruku a sklání se nad něho: „Kde tě to vzalo, kamaráde?”

Pohybuje očima; je příliš slabý, než aby mohl odpovědět.

Opatrně páráme jeho kalhoty. Sténá. „Jen klid, jen klid, to nejhorší už máš za sebou –”

Jestli má průstřel břicha, nesmí nic pít. Nezvracel a to je příznivé. Obnažujeme jeho bok. V místech kyčle není nic než krvavá červená kaše s úlomky kostí. Dostal to do kloubu. Tenhle chlapec už jakživ nebude chodit.

Navlhčeným prstem mu potírám spánky a dávám mu hlt. Do jeho očí se vrací život. Teprve teď vidíme, že i pravá paže krvácí.

Katcza cupuje dva fáce, aby byly co nejširší a pokryly ránu. Hledám kus látky, něco, čím bych raněný bok zlehka obmotal. Už nic nemáme, proto páráám chlapcovu nohavici ještě trochu dál, abych mohl jako obinadla použít kusu jeho podvlékaček. Ale žádné nemá. Dívám se na něho, jeho tvář mi je povědomá. Ano: je to ten rekrut s čupřinou světlou jako len.

Katcza mezitím vytáhl z kapsy kteréhosi mrtvého další balíček první pomoci. Opatrně přikládáme obvaz k ráně. Říkám chlapci, který z nás nespouští oči: „Teď přineseme nosítka.”

Tu otevírá ústa a šeptá: „Zůstaňte tady –”

Katcza říká: „Vždyť jsme hned zase zpátky. Jenom ti skočíme pro nosítka.”

Nelze poznat, jestli rozuměl; tiše nařiká jak malé dítě a slyšíme, jak za námi přerývaným hlasem volá: „Nechodte pryč.”

Katcza se ohlíží a šeptá: „Neměl by člověk v takovém případě prostě vzít revolver, aby to měl odbyté?”

Je málo pravděpodobné, že chlapec přežije transport do nemocnice, a i kdyby – víc než několik dní už nevydrží. Všechno, co si dosud vystál, nebude nic proti tomu, až bude umírat. Teď je ještě omámený a dohromady nic necítí. Za hodinu z něho bude ječící klubko nesnesitelných bolestí. Zbývající dny života budou pro něho znamenat jedinou šílenou trýzeň. A komu bude pomoheno, dočká-li se toho pekla, nebo nedočká -

Přikyvuji. „Ano, Katczo, člověk by měl vzít revolver.”

„Dej ho sem,” říká a zastavuje se. Je rozhodnutý, vidím to na něm. Rozhlížíme se - ale už nejsme sami. Před námi se tvoří hlouček, z trychtýřů a ze zákopů se noří hlavy.

Jdeme pro nosítka.

Katcza potřásá hlavou. „Takoví mladí kluci –” Opakuje: „Takoví mladí, nevinní kluci –”

(REMARQUE, Erich Maria: *Na západní frontě klid*. Praha: Naše vojsko, 1968. s. 46 - 48)

Interpretace ukázky:

1. O jaké události nás informuje ukázka?

2. Kolik postav se v ukázce objevuje? V jakém jsou k sobě vztahu?

3. Popište, jak se snaží pomoci zraněnému.
4. Popište, jak vypadá místo, kde se odehrává děj z ukázky.
5. Kdo je to rekrut?
6. Co myslí Katcza svou větou „*Takoví mladí, nevinní kluci.*“? Proč to řekl, i když on sám je velmi mladý?
7. Co zamýšlí vypravěč a Katcza se zraněným na konci ukázky? Proč?
8. Jak vypravěč vidí budoucnost zraněného? Co ho vede k takové úvaze?

Na západní frontě klid:

1. Vysvětlíte název díla.
2. Kdo je vypravěčem příběhu? Jak říkáme formě, kdy vypravěč vypráví příběh ze svého pohledu?
3. Kdy a kde se děj románu odehrává?
4. Jaká je hlavní myšlenka díla? Před čím dílo varuje?
5. Jak se vypravěč dostal na frontu v tak mladém věku?
6. Definujte rozdíl mezi vojnou (výcvikem) a skutečnou válkou tak, jak jej vidí vypravěč.
7. Co je podle vypravěče to nejlepší, co válka přinesla? Proč je tomu tak?
7. Kde autor nabral inspiraci pro svůj román?
8. Albert Kropp v knize prohlásí: „*Válka nás pro všechno zkazila.*“ Vysvětlíte význam této věty.
9. Jaký kompoziční postup je použit? Jaké slohové postupy jsou v díle uplatněny?
10. Popište jazykové prostředky, jaké jsou v románu použity.
11. Autor je řazen do tzv. ztracené generace. Vysvětlíte tento pojem.
12. Jaká další autorova díla s podobnou tematikou znáte?